

**Detālpārplānojums Mārupē, ietverot zemes vienības
Lielā iela 2 (kadastra Nr. 8076 003 0028), Lielā iela 4 (kadastra Nr.80760030072) un I-128
Kalmju iela (kadastra Nr.80760030385)**

V. daļa "Pielikumi (izpētes)"

4. pielikums

**LABIEKĀRTOJUMA UN PUBLISKĀS ĀRTELPAS
KONCEPCIJA, VIZUALIZĀCIJAS**

**SIA "ALPS",
2019.gads**

SKAIDROJOŠS APRAKSTS (kopsavilkums)

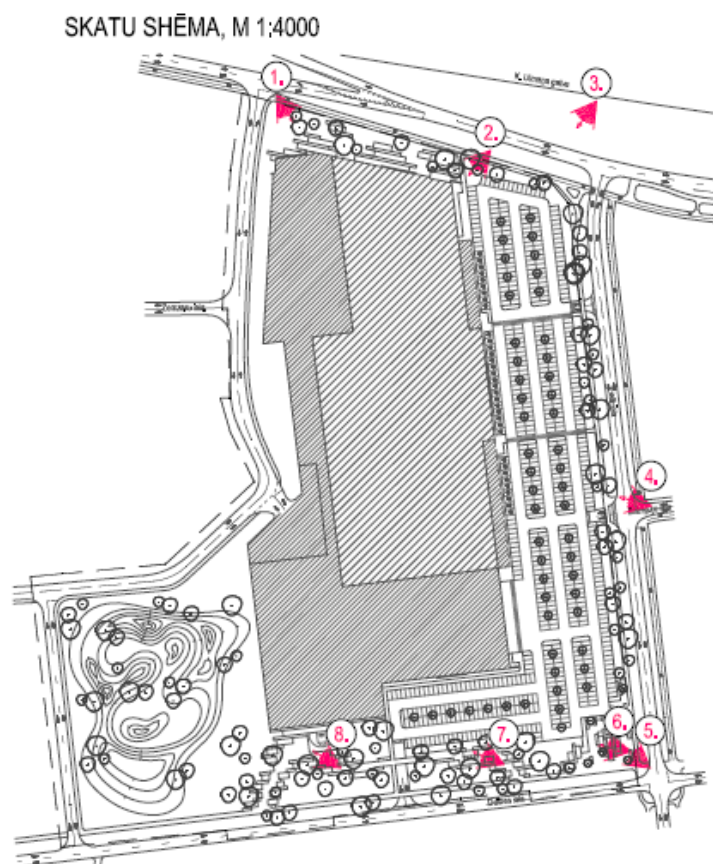
LABIEKĀRTOJUMA RISINĀJUMU UZDEVUMI:

1. Veidot tirdzniecības centra apmeklētājiem un Mārupes iedzīvotājiem, kā arī vietai un izmantošanai atbilstošu, ērtu, ar atpūtas un sporta iespējām, ārtelpu, sniedzot pienesumu Mārupes novada publiskās ārtelpas tīklojumam
2. Sakārtot teritorijas funkcionālās un mobilitātes plūsmas, veidojot patīkamu, uz cilvēku orientētu vidi, vizuāli estētisku un pamanāmu no dažādiem skatu punktiem, nodrošinot vides pieejamību.
3. Izveidot kvalitatīvu, atbilstoši funkcijai ar pēc iespējas bagātīgiem apstādījumiem un ar dzīvojamo, biroja apkaimi saistītu ārtelpu, paredzot atbilstoša mēroga labiekārtojuma struktūru, kā arī nodrošinot saimnieciskās prasības (piemēram, piekļuves piegādes un ārkārtas transportam tirdzniecības centra ēku kompleksam).
4. Tirdzniecības centra grafiskās identitātes pārmantojamība ārtelpas elementu risinājumos

SKATU PERSPEKTĪVAS

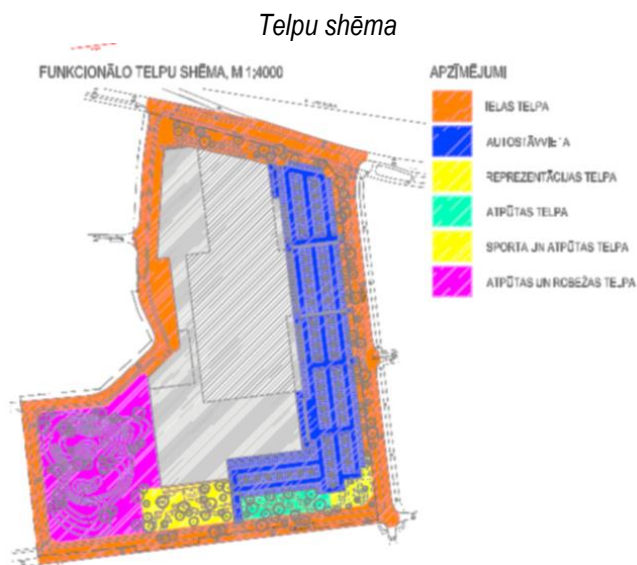
- No K.Ulmaņa gatves ielas perspektīvas tiek izcelta ēka un labiekārtojums ar apstādījumiem šeit veidots lielās grupās neizceļot detaļas - atbilstoši vērotāja pārvietošanās ātrumam.
- No Mārupes puses galvenajām ielām, to krustojumu skatu perspektīvām un dzīvojamās apkaimes tiek atklāta tirdzniecības centra identitāte un ar apstādījumu un labiekārtojuma palīdzību vizuāli un emocionāli ēka tiek iesēdināta apstādījumos, mazinot tās vizuālo ietekmi. Šai telpai raksturīgs krietni lēnāks pārveidošanās ātrums un labiekārtojums veidots detalizēts, apstādījumi daudzveidīgāki. Detaļas nolasāmas vidusplānā un izceļas, labi nolasāmas tuvplānā. *Vizuālizācības iekļautas pielikumā.*

Skatu shēma

FUNKCIONĀLĀS TELPAS TO LABIEKĀRTOJUMA ELEMENTI UN APSTĀDĪJUMU KONCEPCIJA (priekšlikums)

Teritorija sadalīta vairākās funkcionālās telpās:

1. Ieejas skvērs – reprezentācijas telpa

Centrālā reprezentācijas telpa pienākot no Mārupes centra – Daibes un Lielās ielas puses. Labiekārtojuma valoda – mierīga atpūta ar līdzdalības elementiem. Skvēram raksturīga augsta detalizācijas pakāpe, kas nolasāma tuvplānā - apstādījumi un atraktīvu atpūtas elementi – līdzdalības spoguļbaseins. Vasarā tas kalpo kā ūdens elements, bet ziemā tā virsmā atklājas stāsts, kas ierakstīts reljefā – piemēram, Mārupes novada karte. Skvēra centrs veidots no paaugstinātām reljefa struktūrām – lineāriem ar sarkanu metāla apdari stiprinātiem pakalniem. Skvērā veidojamas atpūtas telpas ar soliņiem pavertot jaunu skatu perspektīvu uz labiekārtoto teritoriju. Sarkanā krāsa šajā un citās telpās izvēlēta atbilstoši DEPO identitātei – ir atraktīva un mazina ēkas sarkanā intensitāti, padara to dispersāku. Telpu no autostāvvietas norobežo blīvi vidēja izmēra krūmu stādījumi – drošībai. Drošības apsvērumi diktē vietas telpisko risinājumu. Apstādījumu raksturs – nepieradināts, nedaudz mežonīgs, dabiskas pļavas un mežmalas sajūta. Ziemcietes ar baltiem ziediem. Augu augstums atbilstošs labiekārtojuma elementiem.

2. Starptelpa - atpūtas telpa

Šī telpa kalpo kā pārejas telpa no ieejas skvēra uz sporta telpu un atbilstoši veidots arī tās raksturs. Telpu no autostāvvietas paredzēts norobežot ar mākslīgi veidotiem, apstādījumiem bagātiem, nelieliem, lineāri ar sarkanu metāla apdari stiprinātiem pakalniņiem. Šeit izkārojami atpūtas stūrīši ar soliņiem un atkritumu urnām. Pašiem mazākajiem – nišā veidots „velo vilnis”.

3. Sporta un atpūtas telpa

Šo telpu Mārupes iedzīvotājiem un veikala apmeklētājiem ir domāts veidot divos blokos – aktīvās atpūtas - sporta telpa un atpūtas telpa ar grilēšanas iespējām. Sporta telpa no atpūtas telpas nodalāma – nelielas koka tribīnes, kas savērstas pret strītbola laukumu. Strītbola grozam aizmugurē paredzēts veidot vītenaugiem apaudzēts nožogojumu – lai ierobežotu bumbas lidojumu un pasargātu fasādi. Tāpat šeit varētu būt veidotas atsevišķas nišas galda tenisam, dažādi līdzsvara elementi. Atpūtas telpas ar piknika galdiem un krēsliem un grila galdiem. Apstādījumu raksturs tāds pats kā starptelpai.

4. Pakalns – atpūtas un robežas telpa

Šo telpa paredzēts veidota teritorijā pie Daibes ielas - ēkas rietumu pusē – kā dažādu līmeņu pakalnu, kas pakāpeniski pieaugtu virzienā uz ziemeļiem augstāko virsotni sasniedz Zemzaru ielu / K.Ulmaņa gatves virzienā. Telpa plānota kā pastaigu un atpūtas vieta, vienlaicīgi vizuāli piesedzot lielveikala R, DR puses fasādi. Uz pakalna varētu būt stādīti dažādu sugu lieluma un vidēja izmēra koki (sugas precizējamas būvprojekta stadijā). Šeit nebūtu veidojam specifisks labiekārtojums - pakalnus varētu klāt sētas pļavas ar pļautām takām, kas nodrošinātu iespējas pakalnus pēc iespējas ērtāk un neierobežoti izmantot arī ziemas/sniega apstākļos dažādām aktīvās atpūtas aktivitātēm (kamaniņām, citāda veida šūķšanai). Taku konfigurācija precizējama būvprojekta stadijā. Takas varētu būt arī katru gadu mainīta, tā praktiskāk nodrošinot zemsedzes saglabāšanu. Pļavu ieteicams pļaut 1-2x gadā. Ja nepieciešams šajā telpā var tikt veidotas bioevalkas – lietus ūdens uzkrāšanai un lēnai infiltrācijai no lielveikala ēkas jumta. Teritorijas īpašā nozīme, ņemot vērā līdzeno Mārupes teritoriju, būtu publiskās ārtelpas atraktivitātei ziemas sezonā – sniega apstākļos.

Dažādu līmeņu mākslīgi veidota paugura prototipi

5. Autostāvvietā

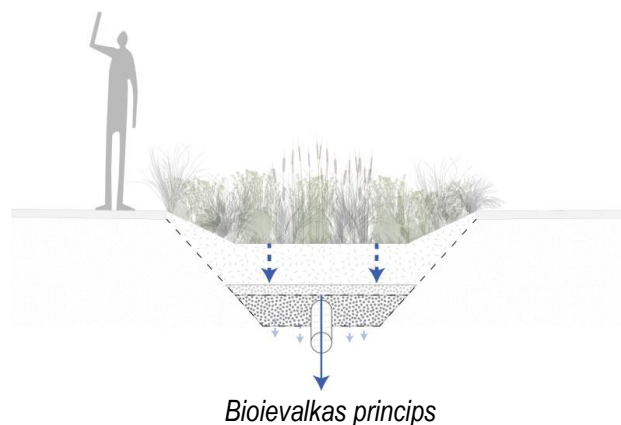
Autostāvvietā – funkcionāli lielveikala darbības nodrošināšanai un apmeklētāju ērtībai prioritāra telpa. Šeit būtu ieteicams stādīt vidēja izmēra kokus ar kompaktiem vainagiem (Latvijas klimatiskajiem apstākļiem atbilstošas koku sugas, precizējams būvprojekta stadijā). Lai nodrošinātu veselīgu koku attīstību un ilgmūžību izvērtējams ieteikums kokus stādīt speciālās kasetēs – Green max (Koku sakņu aizsargsistēma GREEN MAX Root Space ar laistīšanas un aerācijas sistēmu (GREEN MAX Root rain), kā arī inženierkomunikāciju aizsargbarjeru (GREEN MAX Root stop, GREEN MAX Root director) - kasešu bloks vienam kokam h=2m; b=2m; garums=2m). Priekšrocība stādot kokus kasetēs - tiem ļoti tuvu blakus var tikt izveidotas autostāvvietas tai pat laikā nodrošinot koka augšanai nepieciešamo hidroloģisko u.c. režīmus.

Koku stādījumi kasetēs - princips

6. Ielas telpa

Ielas telpas apstādījumu uzdevums ir veidot vizuālu un emocionālu lielveikala un tās autostāvvietas norobežojumu no dzīvojamās apkaimes un radīt bagātīgu apstādījumu – parka klātesamības sajūtu. Ielas telpā ieteicams veidot vairākpakāpju stādījumus – zemsedzes krūmu un ziemciešu grupas, krūmu stāvu un kokus. Apstādījumu detalizācijā izmantojamas daudzveidīgas, dažāda lieluma kokaugu sugas (precizējams būvprojekta stadijā), saglabājot būtiskās skatu perspektīvas. Brauktuve no ietves daļas atdalām ierīkojot lēzenas bioievalkas (skat. principiālu attēlu) – ilgtspējīgi lietūs ūdens risinājumi, kas ļauj uztvert un palēnām infiltrēt lietūs ūdeni no brauktuves un ietves.

Koncepcijas sākotnējā variantā piedāvātais risinājums ielu telpu apstādījumiem bija vērsts uz ielas telpas humanizēšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, ņemot vērā platos ielu sarkano līniju koridorus (Lielā iela – 27 m, Daibes iela – 25m), kas faktiski rezervēti nezināmajai tālākās perspektīvas tramvaja līnijas izbūves vīzijai. Ņemot vērā Mārupes pašvaldības speciālistu noteicošo viedokli par tramvaja līnijas projekta iespējas respektēšanu, ielu apstādījumu priekšlikums Lielās un Daibes ielas sarkanajās līnijās ir precizēts, definējot tos kā “jaukta tipa apstādījumus – pagaidu risinājumu līdz tramvaja līnijas realizācijai”, attiecīgi atšķirībā no sākotnējā koncepcijas, pastāvīgo koku stādījumus pārplānojojot uz iekškvartāla teritoriju ārpus ielas sarkanajām līnijām, savukārt ielas teritorijā paredzot alternatīvu apstādījumu risinājumu, kuru pārveide tramvaja līnijas projekta īstenošanas gadījumā būtu mazākā mērā “sāpīga” – akcents uz košumkrūmu, dekoratīvo augļu koku (piemēram, vilkābeles) u.tml. apstādījumu risinājumiem.

Mobilitāte, vides pieejamība un segumi

Autostāvvietas telpu ieteicams veidojama vienā līmenī – neizdalot gājēju ietves un brauktuves – tā, lai ērti varētu pārveidoties visas cilvēku grupas un pircēji ar iepirkuma ratiņiem. Ietves no brauktuves nošķiramas ar ceļa apzīmējumu. Galvenās ieejas tuvumā paredzēt autostāvvietas cilvēkiem ar invaliditāti, kā arī velostatīvus.

Autostāvvietā ieteicams izmantot asfaltbetona segumu brauktuvēm un betona bruģakmeni stāvvietām. Vietā, kur brauktuve šķērso labiekārtojuma atpūtas telpu ieteicams veidot ~` 12cm augstāks līmenis un asfaltbetonu nomainīt ar betona bruģi, lai automašīnām to šķērsojot būtu motivācija samazināt ātrums – jo šeit prioritāte gājējiem. Skvērā, atpūtas un sporta telpās kā arī gājēju ietvēm ieteicams ēkas arhitektoniskajam veidolam atbilstošs betona bruģakmens (piemēram, smalkas lineāras lameles – bruģis Barons 24 un 36), sporta laukumā – lietas gumijas segums.

Kopsavilkums

Kopumā koncepcijā iekļautie priekšlikumi precizējami un konkretizējami būvprojektēšanas stadijā, detalizēti izvērtējot tehniski/ekonomiskos aspektus kopējo projekta publiskās infrastruktūras izmaksu kontekstā. Pieļaujams pielietot materiālus/labiekārtojuma aprīkojuma/stādījumu/tehnoloģiju alternatīvas, saglabājot labiekārtotās publiskās ārtlepas risinājuma vienotību, saskaņotību ar ēkas arhitektūru un funkciju, nodrošinot publiskās ārtlepas izmantošanas daudzfunkcionalitāti, ērtu lietojamību un brīvu pieejamību visām sabiedrības grupām.

Sastādīja:

Ilze Rukšāne

Ainavu arhitekta, LAAA sertifikāta nr. 57-2013

Pielikumā - vizualizācijas

1. Skats no Ulmaņa gatves – lēngaitas joslas puses, virzienā no lidostas

2.Skats. No Ulmaņa gatves lēngaitas joslas puses pie Lielās ielas

3.Skats no Ulmaņa gatves un Lielirbes ielas krustojuma, iepretim Lielajai ielai

4. Skats no Branguļu /Lielās ielas krustojuma

5. Skats no Lielās un Daibes ielu krustojuma

6. Skats no Lielās un Daibes ielu krustojuma

7.Skats. no Lielās un Daibes ielas puses

8.Skats no Daibes ielas